

Rapportage status update

Coördinatie en uitvoering Nationaal Plan Vernieuwing Gezondheidszorg 2025 (NPVG 2025)

Periode: juli – augustus 2022

Inleiding

Op dit moment staat de gezondheidszorg er niet goed voor in Suriname. Op alle fronten zijn er problemen. Dit maakt het noodzakelijk om op korte termijn de gezondheidszorg te gaan vernieuwen. Een grote verandering is alleen mogelijk als er een evenwicht is tussen voldoende sturing door het ministerie van Volksgezondheid zelf en betrokkenheid van de sector.

Om dit te kunnen realiseren is bij besluit van de Regering van Suriname no. 088/RvS/22 d.d. 23 juni 2022 goedgekeurd dat het Nationaal Plan Vernieuwing Gezondheidszorg 2025 (NPVG 2025) als uitgangspunt voor de zorgvernieuwing zal dienen. Ook is goedkeuring gegeven dat er voor de aansturing van het NPVG 2025, binnen het Ministerie van Volksgezondheid een Programma Directie wordt ingesteld die geleid wordt door de Programma Directeur. Voorts is goedgekeurd dat om invulling te geven aan de Programma Directie, er extern programma coördinatoren zullen worden aangesteld door de Minister van Volksgezondheid en de Programma Directeur.

In het NPVG 2025 zijn er negen Programma's geïdentificeerd en er zijn per juli 2022 voor acht (8) Programma's, Programma leiders en bij sommige Programma's ook Programma coördinatoren aangesteld.

Onderstaand treft u een samenvattend verslag van de status per Programma.

Programma	Programma thema's	Status update per 31 augustus 2022
1. Modernisering Bazo	1. Herziening van BAZO wet 2. Voorstel premiestructuur 3. Herziening van het vergoedingspakket 4. Evaluatie Armulov regeling 5. Tariefstructuren-actualiseren 6. Contouren opstellen van de Zorgautoriteit 7. Voorstel beheersstructuur van een Zorgautoriteit 8. Kwaliteit gebaseerde aanpak	Identificatie van de hoogste prioriteiten: (i) Herziening Bazo wet en (ii) Herziening vergoedingspakket (iii) Armulov regeling <i>Status update Herziening Bazo wet:</i> ▪ algemene artikelsgewijs screening huidige Bazo wet afgrond vervat in een document met aanbevelingen. ▪ de meest urgente aanpassing is de aanpassing van de verantwoordelijk Ministerie (van Min Biza naar Min VG). ▪ <u>Next steps Herziening Bazo wet:</u> - brief opstellen naar de Minister VG met vermelding van meest acute aanpassingen t.w. (i) primaire regie Bazo wet naar Min VG en (ii) vaststellen positie van Uitvoeringsorgaan en Zorgraad. - Vaststellen wettelijke/juridische 'long term fixes' en herschrijven van de Bazo wet. - vaststellen rol en financiering van de 'controle organen'. - eventueel instellen van klankbordgroep met SURVAM en SZF. <i>Status update Herziening vergoedingspakket:</i> ▪ inventarisatie met het veld mbt de inhoud van het pakket en wijze van vergoeding van het pakket in voorbereiding (inventarisatie duurt 4-6 weken).

		▪ <u>Next steps Herziening vergoedingspakket:</u> - Uitsturen vragenlijst naar de zorgverzekeraars om te inventariseren welke voorzieningen, specialismen en diensten (zoals genoemd in de bijlage van de Bazo wet) zij in hun voorzieningenpakket hebben opgenomen en wat het vergoedingsbedrag is: dus hoe werkt de Bazo wet in de praktijk en waar hebben gebruikers aanspraak op. Dit geeft een gap analysis over wat de Bazo wet voorziet en wat er in de praktijk beschikbaar is. - Analyse om te komen tot een formulering van het basispakket met <i>Voorstellen voor de inhoud, vergoeding en controle van het vergoedingspakket.</i> <i>Status update Armulov regeling</i> ▪ Analyse Armulov data welke dan voorziet in een baseline analys, op basis waarvan aanbevelingen zullen worden gepresenteerd hoe de ARMULOV anders ingericht moet worden en/of kan worden afgebouwd. ▪ Rapport met retrospectieve analyse eind augustus 2022 af. ▪ <u>Next steps Armulov regeling:</u> - De aanbevelingen uit retrospectieve analyse uitwerken tot concrete voorstellen ten behoeve van de Minister van Volksgezondheid o.a. hoe kan de zorg worden geincorporeerd in het basiszorgpakket.

Programma	Programma thema's	Status update per 31 augustus 2022
2. Integrale Bekostiging & Efficiency Intramurale Zorg	1. Integrale bekostiging 2. Zorgpaden & Transmurale zorg (inhoud) 3. Eerstelijnszorg (dwarsverband met Programma 6) 4. Financiering langdurige zorg en zorg voor mensen met beperkingen (dwarsverband met Programma's 1 & 6) 5. Ziekenhuisbedden 6. Topklinische & Klinische zorg: kwaliteit en financieel rendabel (dwarsverband met Programma 6)	<i>Status update & Next steps:</i> ▪ Focus ligt in dit stadium op efficiency van de intramurale zorg. Met de ziekenhuizen zal overleg komen om de knelpunten te inventariseren in het kader van efficiency en kwaliteitsverhoging. ▪ Met betrekking tot de zorgpaden zal overleg volgen met ziekenhuis directie om te inventariseren aan welke zorgpaden zij voorkeur geven ter uitwerking. ▪ Identificatie expertise (Nederlandse deskundigen) voor het samenstellen van een expertgroep 'ziekenhuiszorg'. Het betreft expertise over ziekenhuisfinanciering, financiering van zorgpaden, bedden calculaties, etc. Deze expertgroep zal als klankbord dienen op de inhoud.
Programma	Programma thema's	Status update per 31 augustus 2022
3. Preventie en Gezondheidsbevordering	De nadruk zal liggen op het uitvoeren van plannen om de risicofactoren van chronische aandoeningen te verminderen, gezonde levensstijl te bevorderen, de moeder&kind zorg en de mentale gezondheidszorg te verbeteren. Preventie & Bevordering healthy lifestyles (hypertensie, diabetes, maligniteiten en COPD) 1. Moeder- en kindzorg inclusief vaccinaties	<i>Status update:</i> ▪ Inventarisatie key instituten en personen in uitvoering (zie Annex A). ▪ Inventarisatie bestaande plannen en programma's per thema in uitvoering (zie Annex B). ▪ Vaststellen problematieken: - Geen evaluatie, monitoring en follow up - Onduidelijke taakverdeling en rollen - Geen aantrekkelijke salarissen - Gebrek aan dataverzameling en rapportage - Bureaucratie - Gebrek aan kader maar overschot aan personeel - Gevoel van onderwaardering

	2. Mental health (suicide en extramuralisatie GGZ)	- Gebrek aan faciliteiten - Onvoldoende implementatie van de oude plannen ▪ <u>Next steps</u> - Verdere analyse problematiek, identificatie van gaps en plan van aanpak voor het programma opstellen waarbij concrete korte en lange termijn 'deliverables' centraal staan.
4. Modernisering Beloningsstructuur & Opleiding Gezondheidszorg	1. Modernisering Loonstructuur 2. Opleidingen Gezondheidszorg	<i>Status update Modernisering Loonstructuur</i> ▪ Voorbereidingen voor plan van aanpak uittreden uit FISO en implementatie loonstructuur AZP (1-2 jr) met aandacht voor: - Regeringsbesluit voor uittreden uit FISO - Gefaseerde uittreding per ziekenhuis - Resolutie met vastlegging besluit uittreding inclusief bijlagen met ontwikkelde loonreeks per instelling (in fasen) - AZP neemt voortouw: loonreeks reeds ontwikkeld met onderlinge ratio's per functie; functieweging nog uitvoeren (9 maanden) - Werkzaamheden in de adhoc commissies ingesteld nav stakingsperikelen nl (i) uittreden uit FISO (AZP, LH, MMC) & (ii) implementatie beloningsstructuur AZP. - Contacten gelegd met stichting FWG in Nederland die expertise hebben op gebied van het functiewaarderingsgebouw voor medewerkers in de zorg. Zij bieden ondersteuning aan bij het vernieuwen van de functie waardering in de Surinaamse zorg.

		<i>Status update Opleidingen Gezondheidszorg</i> ▪ Uitvoering situatieanalyse (6 mnd – 1 jaar) met focus op: - behoefteraming voor 5 jaar per instelling obv formatieplannen - gaps in formatie; genomen maatregelen om gaps in te vullen - planning om te voldoen aan de 5 jaar planning en daaraan gekoppeld budget en eventuele financieringstekorten - wat zijn de bestaande beschikbare opleidingen (COVAB, ZKH), wat is de fee per opleiding; welke (intern en externe financieringsmogelijkheden (beurzen, fondsen) zijn er; welke financieringstekorten zijn er - Obv beschikbare info nagaan welke samenwerkingsmogelijkheden er nationaal, regionaal en internationaal er zijn en het kostenplaatje. ▪ <u>Next steps Opleidingen Gezondheidszorg:</u> - Start focus groepen (FG) of interviews onder verpleegkundigen (nicu, picu, icu en andere specialisaties) naar push en pull factoren, brain drain en brain gain - Opstellen rapport met beleidsvoorstellen obv FG/interviews en budget

Programma	Programma thema's	Status update per 31 augustus 2022
5. Modernisering Geneeskundige Inspectie en Zorgcontinuïteit	1. Geneeskundige Inspectie 2. Noodfonds medische verbruiksartikelen	▪ Er is contact gelegd met de Nederlandse Inspectie Gezondheid en Jeugd en binnenkort zal er een werkbezoek plaatsvinden van de Programma leider aan Nederland ▪ Ten aanzien van zorgcontinuïteit er het voorstel voor een Noodfonds goedgekeurd door de Regeringsraadsvergadering om de urgente problemen ten aanzien van medische verbruiksartikelen te kunnen verminderen. Er is een verdeelsleutel voorgesteld namelijk welk ziekenhuis of zorginstantie krijgt welk bedrag ter beschikking voor de meest urgente verbruiksartikelen. Van alle ziekenhuizen worden de medische verbruiksartikelen geïnventariseerd. Daarna volgt de volgende fase van doelmatigheid beoordelen. De ziekenhuizen bestellen de artikelen zelf, waarna de rekening naar het ministerie van Volksgezondheid wordt gestuurd om door te geleiden naar het ministerie van Financien voor de betaling aan de leveranciers.

Programma	Programma thema's	Status update per 31 augustus 2022
6. Modernisering Eerstelijns Gezondheidszorg	1. Chronische ziekten 2. Langdurige zorg (inclusief zorg voor mensen met een beperking) 3. Huisartsen spoedpost 4. Health Information System (HIS) 5. Surinaamse huisartsen protocollen 6. Huisartsen opleiding in Suriname 7. Vestigingsbeleid	<i>Status update:</i> ▪ Besprekingen met deskundigen die analyses kunnen voorbereiden per thema om de problematiek in kaart te brengen en aanbevelingen kunnen doen voor een plan van aanpak ▪ Identificatie van thema coördinatoren plaatsgevonden ▪ Huisartsen spoedpost (HuSP) - beleidsdocument voorbereid voor het activeren van de HuSP; HuSP Limesgracht zal als eerste worden geoperationeliseerd per 1 september 2022; operationalisering HuSP Meerzorg en Latour in voorbereiding ▪ HIS - verloop uitvoering IDB gefinancierd project (Health Service Improvement volgen) ▪ Langdurige zorg - vaststellen definitie van MMEB; om hoeveel MMEB het gaat; behoefte aan zorgaanbod; behoefte aan gekwalificeerd zorgpersoneel; inventarisatie opleiding en trainingsmogelijkheden ▪ Surinaamse huisartsen protocollen - actieplan uitwerken voor de toegankelijkheid van de protocollen ▪ Huisartsen opleiding in Suriname - Medische faculteit treft voorbereidingen om per oktober 2023 de BAMA Geneeskunde opleiding van start te doen gaan

		▪ Chronische ziekten - opstellen analyse document met beschrijving van de problematiek en knelpunten in uitvoering op basis van bestaande documenten en onderzoeksrapporten (relateren aan HEARTS implementatie) ▪ <u>Next steps</u> - operationaliseren HuSP Meerzorg en Latour - actieplan uitgewerkt voor de toegankelijkheid van de protocollen - analyse van de problematieken en knelpunten in het kader van chronische ziekten
Programma	Programma thema's	Status update per 31 augustus 2022
7. Verbetering Farmaceutische Hulp	1. Geneesmiddelen	<i>Status update & Next steps:</i> ▪ Inventarisatie en analyse uitdagingen in de farmaceutische hulp o.a. geneesmiddelen niet toegankelijk, onvoldoende financiën, inkoopbeleid medicijnen (BGVS vs particuliere inkopers), beperkingen vanwege de nationale wetgeving ▪ Er zijn gesprekken gevoerd met de stakeholders (oa BGVS, MZ, RGD, VvA en het SZF) en op basis daarvan zijn aanbevelingen geformuleerd. De aanbevelingen zijn per brief van de Programma Directeur Herstelplan doorgeleid naar het SZF. Omdat de aanbevelingen in eerste instantie met name het SZF regarderen worden met SZF gesprekken gevoerd met als doel de toegankelijkheid van medicatie geneesmiddelen te verbeteren.

		Het eerste gesprek tussen het SZF en de VvA was positief te noemen. Op basis van de gesprekken is er een lijst van aanbevelingen opgesteld gericht aan het SZF. Hierover zal binnenkort gesproken worden.
Programma	Programma thema's	Status update per 31 augustus 2022
8. Modernisering Zorgtechnologie	1. Landelijke inventarisatie beschikbare apparatuur in de gezondheidssector 2. Radiologie netwerk (systemen op elkaar aangesloten) 3. Centrale investeringscommissie	<i>Status update:</i> ▪ Onderzoek naar software opties voor digitale inventarisatie; bedrijf Ultimo in beeld die een demo heeft gegeven; het systeem van Ultimo is efficiënt; onderhandelingen met Ultimo over de prijs gaande ▪ Radiologie: er wordt aan een inventarisatie gewerkt om het beschikbaar radiologie apparatuur in kaart te brengen; inventarisatie bij AZP al uitgevoerd; Wanica ziekenhuis en de overige ziekenhuizen volgen; bij de inventarisatie ook in kaart gebracht welke investeringen gedaan moeten worden en het benodigd budget daarvoor ▪ <u>Next steps:</u> - Overleg met Ultimo over de prijs van hun systeem - Afronden inventarisatie tav radiologie apparatuur - Opstellen plan voor investeringen in radiologie apparatuur
9. Oprichten Public Health Autoriteit Suriname (PHAS)		▪ Vanwege capaciteitsgebrek zal dit later worden opgepakt.

Annex A: Instanties en personen geconsulteerd ihkv Programma 3

INVENTARISATIE

	Organisaties/Instituten	Personen
1	Afdeling Planning, Evaluatie en Monitoring VG	Saskia Beau
2	Afdeling NCD BOG	Chesta Sewtahal, Farisha Brispat
3	Focal point Mental Health BOG	Savora Omanette
4	Afdeling Family Health BOG	Inder Gajadien, Marjorie Vredeburg
5	Afdeling Vaccinatie BOG	Jamil Koesni
6	Consultatiebureau Moeder en kindzorg	Soenita Nannan Panday
7	Onderdirecteur Volksgezondheid	Ritesh Dhanpat
8	Medische Zending	Maureen Van Dijk
9	Promotie Moeder en Kindzorg	Lachmi Kodan
10	Psychiatrisch Centrum Suriname	In voorbereiding
11	Afdeling Health In All Policies VG	Berryl Truideman (nog geen succes)
12	VZ. Ver. Fysiotherapie, Psychologie en Dietisten	Bastiaan De Boer, Maya Goedschalk, Mariska Tai-A-Pin (in voorbereiding)
13	Directeur BOG	Orie Radjesh
14	Anderen vertegenwoordigers van BOG	Marjorie Vredeberg, Eunice Mejerhover, Erni Lienga, Lucretia Hoepel. Joyce Vliet

Annex B: Inventarisatie bestaande plannen en programma's per thema ihkv Programma 3

THEMATISCH OVERZICHT - Preventie en Bevordering Healthy Lifestyle

	Plan/Programma	Beschrijving	Status	Actie
1	Zout reductie plan	Verstuurd naar DVG voorgoedkeuring	In voorbereiding	Toestemming DVG
2	Hearts Model	Steerning committee en subcomissie werken aan een protocol	In voorbereiding	-
3	Tabak FCTS2030 Workplan	Er is een draft FCTS2030 plan geschreven	In voorbereiding	Toestemming DVG
4	Tabak survey GYTS	Survey is gestart	Lopend	-
5	STEPS Study	ToR goedkeuring door de IDB	In voorbereiding	Status opstarten natrekken
6	Food-based dietary guidelines	Pre-testing fase van deze guidelines	In voorbereiding	-
8	Safe Exercise Areas	Paramaribo: Redmondstr al in gebruik; in uitbreiding exercise areas: omgeving Palmentuin;	Lopend/ in voorbereiding	Onderzoek aan koppelen
9	Open Air Gyms	In samenwerking met PAHO open air gym in Commewijne opgezet; Wanica in voorbereiding	Afgerond/in voorbereiding	Onderzoek aan koppelen
10	NCD Actionplan 2015-2020	Plan geschreven, evaluatierapport 2015-2020 beschikbaar	-	-
11	Strategic Framework 2022-2028	Draft beschikbaar, nog geen goedkeuring of implementatie	In voorbereiding	Toestemming DVG
12	NCD Plan	Er is een draft beschikbaar, nog geen goedkeuring, uitvoering en implementatie een problem, geen M&A plan, geen monitoring, geen human resources	In voorbereiding	Versterking planning/monitoring VG

THEMATISCH OVERZICHT - Mental Health

	Plan/Programma	Beschrijving	Status	Actie
1	National mental health plan 2015 - 2020	Verstuurd naar DVG voorgoedkeuring	In voorbereiding	Toestemming DVG
2	Nationaal suicide preventive en interventie plan 2016 – 2020	Verstuurd naar DVG voorgoedkeuring	In voorbereiding	-
3	Draft mental health plan 2022 – 2030	Verstuurd naar DVG voorgoedkeuring	In voorbereiding	Toestemming DVG
4	Draft plan suicide preventive en interventie plan 2022 – 2030	Verstuurd naar DVG voorgoedkeuring	In voorbereiding	-
5	National mental health and psychosocial support plan in times of crisis 2021	Verstuurd naar DVG voorgoedkeuring	In voorbereiding	Status opstarten natrekken
6	Risk communication strategy	Verstuurd naar DVG voorgoedkeuring	In voorbereiding	-
8	Assessment suicide surveillance 2021	Verstuurd naar DVG voorgoedkeuring	In voorbereiding	Onderzoek aan koppelen
9	Dementie plan	In samenwerking met de Alzheimer stichting en PAHO	Onbekend	Status natrekken

THEMATISCH OVERZICHT - Moeder en Kindzorg, Vaccinaties

	Plan/Programma	Beschrijving	Status	Actie
1	Maternal Newborn Health Strategy 2021- 2025	Actieplan is beschikbaar, financiële beperking, human resources/capciteit voor implementatie en uitvoering, goedkeuring DVG aanwezig	In voorbereiding	Installatie steering committee; human resources en training human resources, finance
2	Training Maternal Care UNFPE	Training zal verzorgd worden in samenwerking met UNDPE aan gezondheidswerkers werkzaam binnen de moeder en kindzorg	In voorbereiding	Meer trainingen aan gezondheidswerkers
3	Under Five Care programma: information diary for mothers	Er zijn kosten verbonden bij het printen van de dagboeken	In voorbereiding	Finance
4	Counseling cards for feeding	Behoeft aan training van human resources, filmpje in voorbereiding	In voorbereiding	Trainingen
5	SIP – Maternal Registration system	In oriëntatie fase, de voorbereidingen verlopen niet soepel vanwege gelimiteerde faciliteiten, werkgroep geïnstalleerd, actieplan in voorbereiding,	In voorbereiding	Ondersteuning met internet toegang, ICT faciliteiten
6	Adolescent Health strategy	Herziening Caricom Youth Development plan – Teenage pregnancy international meeting,	Augustus 2022	-
8	Breastfeeding - IWCF	Communication strategy document beschikbaar, data verzameling breastfeeding rate at 6 months, geen integrale aanpak	Lopend	Status natrekken
9	Baby friendly hospital initiative	In enkele ziekenhuizen geïmplementeerd (DKZ), Nickerie is de enige gecertificeerde baby friendly hospital; beperkte kennis, geen continuïteit in trainingen, implementatie plan is er, geen uitvoering	Lopend	Behoeft aan trainingen
10	Maternal Mortality	Cijfers beschikbaar promotie dr. Kodhan, maternal audit group (MAMS) geïnstalleerd	Lopend	Focal points in het veld

THEMATISCH OVERZICHT - Moeder en Kindzorg, Vaccinaties

	Plan/Programma	Beschrijving	Status	Actie
1	Consultatie bureau dossier project	Het piloten van dit project is gestart, een presentatie is gehouden voor RGD, nog geen implementatie, geen uitvoering	In voorbereiding	Status informeren
2	Samen zwanger, Groepszwangerschap zorg	Succesvol project, het wordt nu geïmplementeerd, fondsen via PERISUR, nog geen implementatie in de eerste lijn, geen duurzaamheid	Lopend	Implementatie in de eerste lijn
3	Prenatale zorg	Goedkeuring VG, geen formalisatie van de werkgroep, er is achter de verzekeringsmaatschappijen gezeten door de werkgroep, protocollen zijn ontwikkeld	In voorbereiding	Formalisatie werkgroep, aanbieden nationale trainingen (online)
4	Zwangerschap applicatie	Via Perisur is er een applicatie, LUCY, ontwikkeld	Lopend	Postgraduate courses
5	Consultatie bureau zorg 0-5 jaar programma	Er is echt behoefte aan educatie, trainingen, versterking nodig, mensen moeten geupgrade worden	In voorbereiding	Trainingen, versterking en upgrading
6	Programma pre-conceptie zorg	dit programma draait nog niet, dit is een voorstel	In voorbereiding	
8	Kindervaccinaties	Kindervaccinaties programmas lopen over het algemeen goed, in het binnenland verloopt dit niet goed, vanwege de ouders die kinderen verbieden te vaccineren, het betreft voornamelijk misinformatie bij de ouders	Lopend	Data verzameling; hulp bieden data analyseren; vaccinatie mass campagne
9	VIA Screening	Idem, weigering deelname vanwege misinformatie in het binnenland	Lopend	Idem awareness campagne
10	HVP vaccinaties	HVP vaccinaties over het algemeen geen bijzonderheden, in het binnenland weigering vanwege misinformatie	Lopend	Health awareness campagne, vaccinatie campagne

THEMATISCH OVERZICHT - Overig

	Plan/Programma	Beschrijving	Status	Actie
1	Health promotion: Package labeling	Producten worden in het buitenland gelabeld, op de markt in Suriname klopt de inhoudelijke labeling niet, via Hearts initiative, dit opnemen met HI	In voorbereiding	Bespreken met HI
2	Health promotion plan VG	Er is geen health promotion plan, geen structureel beleid health promotion		
3	Health in all policies	Er is een HIAP plan op schrift, geen uitvoering, geen implementatie, geen monitoring	onbekend	Gesprek inplannen met HIAP verantwoordelijke
4	Epidemiologie	De afdeling bij BOG heeft versterking nodig, training ook nodig voor artsen om formuleren correct in te vullen, ook trainingen nodig voor het personeel van de afdeling epidemiologie		Trainingen bieden, opties bekijken via PAHO, CARPHA
5	Hearts initiative: voorstel combinatie preparaten	Vanuit Hearts een uitwerking kostenbesparing/return of investments combinatie preparaten vs single pills	In voorbereiding	Toestemming nodig VG
6	Hearts initiative: Healthy lifestyle counseling	Healthy lifestyle counseling packet kunnen bieden, healthy lifestyle programmas betaald krijgen, niet alleen lifestyle promotie middels social media, dient ook zichtbaar gemaakt te worden in de community	In voorbereiding	Healthy lifestyle counseling betaald krijgen via de verzekeringsmaatschappijen
8	Health promotion plan RGD	De RGD heeft een Health Promotion plan, plan start op Noord op de scholen: exercise, healthy food and drinks	In voorbereiding	Status natrekken RGD
9	Libi informatie centrum	Dit informatie centrum wordt weer in het leven geroepen door de Minister van VG, er is nu een werkgroep, wordt weer opgepakt	In voorbereiding	Status informeren DVG
10	Senior Health, Healthy Ageing	Er is een Healthy Ageing plan geschreven door BOG, binnenkort wordt een meeting gehouden met de stakeholders	Lopend	Follow-up